

Філософія

УДК 327:004.738.5:316.77

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20507210>

**Соціальні медіа в цифровій дипломатії: комунікативні можливості,
етичні вимоги та інформаційна безпека**

Огньова Катерина Юріївна,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили,

м. Миколаїв, Україна

<https://orcid.org/0009-0007-0503-9122>

Прийнято: 11.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

***Анотація:** у статті проаналізовано соціальні медіа як інструмент дипломатичної комунікації в умовах цифровізації міжнародних відносин, посилення ролі публічної дипломатії та зростання значення інформаційної безпеки у зовнішньополітичній діяльності держави. Окреслено сутність дипломатичної комунікації, її основні функції, зміну традиційних каналів дипломатичного спілкування та поступове перенесення частини офіційної взаємодії у цифрове середовище. Розкрито можливості соціальних мереж для оперативного поширення офіційної інформації, підтримання зв'язку з громадськістю, комунікації з іноземними аудиторіями, реалізації публічної дипломатії, реагування на кризові ситуації та формування міжнародного іміджу держави. Узагальнено особливості використання Twitter(X), Facebook,*

Instagram, YouTube, TikTok i Telegram у діяльності міністерств закордонних справ, посольств, консульств та міжнародних організацій, оскільки ці платформи забезпечують швидке інформування, візуальне пояснення позиції держави, підтримку громадян за кордоном і залучення ширшої аудиторії до міжнародного діалогу. За допомогою аналізу наукової літератури, нормативних матеріалів, порівняльного підходу й контент-аналізу встановлено, що цифрова дипломатія поєднує інформаційну, репрезентативну, кризову та іміджеву функції, а її ефективність залежить від професійного планування змісту повідомлень, своєчасності реагування та технічної захищеності офіційних ресурсів.

Охарактеризовано організаційні, документаційні, етичні та безпекові аспекти ведення офіційних сторінок дипломатичних установ, зокрема вимоги до точності повідомлень, узгодженості комунікаційної стратегії, культурної чутливості, захисту персональних даних, архівування цифрових матеріалів і дотримання дипломатичного етикету в онлайн-середовищі. Визначено ризики, пов'язані з дезінформацією, фейковими акаунтами, кібератаками, фішингом, витоком конфіденційної інформації та репутаційними втратами, які можуть виникати через помилки в офіційній цифровій комунікації. Наукова новизна статті полягає в поєднанні аналізу комунікативного потенціалу соціальних медіа з оцінкою етичних вимог, документаційної організації та безпекових обмежень, що дає змогу розглядати цифрову дипломатію не лише як канал поширення інформації, а як комплексну систему управління офіційною міжнародною комунікацією. Практичне значення дослідження полягає в можливості використання сформульованих положень для удосконалення ведення офіційних акаунтів дипломатичних установ, підготовки

комунікаційних регламентів, навчання персоналу та розроблення заходів протидії інформаційним загрозам.

Ключові слова: дипломатична комунікація, соціальні медіа, цифрова дипломатія, публічна дипломатія, інформаційна безпека, імідж держави, офіційні акаунти, міжнародна комунікація.

Social media in digital diplomacy: communicative opportunities, ethical requirements and information security

Kateryna Ohnova,

Petro Mohyla Black Sea National University,

Mykolaiv, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0007-0503-9122>

Abstract: *the article examines social media as an important instrument of diplomatic communication in the context of the digitalization of international relations and the transformation of contemporary diplomatic practices. The study analyzes the essence of diplomatic communication, its key functions, and the evolution of traditional channels of interaction under the influence of information and communication technologies. Particular attention is paid to the growing role of digital platforms in shaping the international image of the state, strengthening public diplomacy, and promoting national interests in the global information environment.*

The research highlights the communicative potential of social media platforms such as Twitter(X), Facebook, Instagram, YouTube, TikTok, Telegram, and other digital services that are actively used by ministries of foreign affairs, embassies, consulates, and international organizations. It is emphasized that social media enable

diplomatic institutions to disseminate official information rapidly, maintain direct interaction with international audiences, organize public campaigns, support citizens abroad, and respond promptly to crises, military conflicts, and disinformation challenges. In the conditions of global competition for influence and public attention, digital communication has become an essential component of soft power and international reputation building.

The article also investigates organizational, ethical, and documentation-related aspects of maintaining official diplomatic accounts in social networks. It is argued that effective diplomatic communication in the digital sphere requires transparency, accuracy of information, adherence to diplomatic protocol, cultural sensitivity, and a professional communication strategy. The study outlines the importance of visual communication, audience engagement, and the adaptation of diplomatic messages to the requirements of online platforms and multicultural audiences.

Considerable attention is devoted to information security issues in digital diplomacy. The article identifies the major threats associated with the use of social media in diplomatic activity, including cyberattacks, phishing, fake accounts, information manipulation, disinformation campaigns, data leaks, and reputational risks. It is emphasized that diplomatic institutions must apply modern cybersecurity measures, including two-factor authentication, staff training, data protection mechanisms, and systematic monitoring of digital threats.

The study concludes that social media have become an integral element of modern diplomacy and international communication. Their effective use contributes to strengthening the state's international image, expanding public diplomacy opportunities, increasing transparency, and improving interaction with foreign audiences. At the same time, the rapid development of digital technologies creates new ethical and security challenges that require strategic adaptation, professional

training of diplomatic personnel, and the development of comprehensive communication policies in the field of digital diplomacy.

Keywords: *diplomatic communication, social media, digital diplomacy, public diplomacy, information security, state image, official accounts, international communication.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та стрімкого розвитку цифрових технологій кардинально змінюються підходи до дипломатичної комунікації. Якщо традиційна дипломатія століттями будувалася на закритих перемовинах, офіційних зустрічах і обмеженому доступі до інформації, то сьогодні соціальні медіа кардинально трансформували цей процес. Виникнення таких платформ, як Facebook, Twitter(X), Instagram, YouTube та TikTok, відкрило для держав, міжнародних організацій і дипломатичних місій нові можливості для миттєвого, масового і водночас адресного спілкування з аудиторією в усьому світі [3; 21].

Соціальні медіа стали важливим каналом не лише для популяризації національних інтересів, а й для оперативного реагування на кризові ситуації, формування іміджу держави, просування культурних та гуманітарних ініціатив, залучення громадськості до процесів прийняття рішень на міжнародному рівні. Зокрема, міністерства закордонних справ, посольства та консульства багатьох країн активно використовують цифрові інструменти для інформаційної підтримки своїх громадян за кордоном, ведення культурної дипломатії, організації онлайн-заходів та міжнародних кампаній [6; 10].

У сучасних міжнародних відносинах дедалі більшого значення набуває м'яка сила (soft power), а соціальні медіа стають одним із ключових інструментів її реалізації. Держави сьогодні змушені конкурувати за увагу та

підтримку міжнародної спільноти у цифровому просторі, де кожен допис чи відео може вплинути на міжнародний імідж або спровокувати політичну кризу [10; 20].

Окрім того, важливим чинником є безпековий аспект використання соціальних медіа в дипломатії. Атаки на офіційні акаунти, поширення фейкової інформації, кіберзагрози потребують особливої уваги до питань інформаційної гігієни, захисту персональних даних і офіційних цифрових ресурсів. Тому аналіз ролі соціальних медіа в дипломатичній комунікації передбачає також вивчення ризиків та викликів, які супроводжують їх використання [7; 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове осмислення дипломатичної комунікації у цифровому середовищі ґрунтується на працях дослідників публічної дипломатії, м'якої сили, міжкультурної комунікації, цифрової трансформації зовнішньополітичної діяльності та інформаційної безпеки. Було проаналізовано напрацювання Дж. Річардсона, Я. Меліссена, Дж. Нає, І. Манора, Г. Хофстеде, а також українських авторів, які аналізують соціальні мережі як механізм міжнародної інформаційної політики, форму сучасної міжнародної комунікації та інструмент формування іміджу держави.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць, присвячених цифровій дипломатії, публічній дипломатії та міжнародній комунікації, недостатньо дослідженими залишаються питання поєднання комунікативних можливостей соціальних медіа з етичними вимогами та стандартами інформаційної безпеки. Потребують подальшого наукового осмислення організаційні принципи ведення офіційних акаунтів дипломатичних установ, механізми протидії дезінформації та кіберзагрозам, а також особливості комунікації з культурно неоднорідною аудиторією в умовах глобального цифрового середовища.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження особливостей використання соціальних медіа в цифровій дипломатії та визначення їхніх комунікативних можливостей, етичних вимог і безпекових ризиків. Для досягнення поставленої мети передбачено розкрити сутність дипломатичної комунікації в умовах цифровізації, охарактеризувати роль соціальних медіа у формуванні міжнародного іміджу держави, визначити основні принципи ведення офіційних акаунтів дипломатичних установ, а також проаналізувати етичні та інформаційно-безпекові виклики цифрової дипломатії.

Аналіз наукової літератури використано для з'ясування змісту понять; аналіз нормативних документів дав змогу охарактеризувати організаційні, етичні й безпекові вимоги до офіційної дипломатичної комунікації в цифровому середовищі; контент-аналіз застосовано для вивчення змісту дипломатичних повідомлень у соціальних медіа; порівняльний аналіз використано для зіставлення традиційних каналів дипломатичного спілкування з цифровими формами комунікації, а також визначення переваг і ризиків використання соціальних мереж у дипломатичній практиці; узагальнення та систематизацію використано для впорядкування отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу. У процесі розвитку міжнародних відносин дипломатична комунікація завжди займала важливе місце як основний механізм взаємодії держав, міжнародних організацій та інших суб'єктів світової політики [18; 22]. Дипломатична комунікація - це процес обміну офіційною інформацією між суб'єктами міжнародних відносин з метою встановлення, підтримання та розвитку двосторонніх або багатосторонніх відносин [18; 22]. Згідно з визначенням Дж. Річардсона, дипломатична комунікація є "структурованим обміном повідомленнями на міжнародному рівні, що

здійснюється через уповноважених представників і спрямований на досягнення політичних цілей" [22].

Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити кілька ключових функцій дипломатичної комунікації, які в сукупності забезпечують ефективне функціонування зовнішньополітичної системи держави та її представництва у світі [18; 22].

1. Інформаційна функція. Дипломатичні представництва є важливим джерелом достовірної, оперативної інформації про політичну, економічну, соціальну та культурну ситуацію в країнах перебування. Дипломати збирають, аналізують та систематизують дані, що мають значення для формування зовнішньої політики держави. Як підкреслює відомий дослідник Г. Ніколсон, одним із головних завдань дипломата є бути добре поінформованим, мати чітке уявлення про події у країні перебування та передавати цю інформацію в точній формі керівництву своєї держави.

2. Переговорна функція. Дипломатична комунікація нерозривно пов'язана з проведенням переговорів на різних рівнях. Основне завдання дипломатії - досягнення домовленостей шляхом діалогу, компромісів, обміну аргументами, тобто через комунікативну взаємодію.

У ХХІ столітті дипломатична комунікація зазнала суттєвих змін під впливом цифровізації та стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [3; 13]. Традиційні канали дипломатичного спілкування, що раніше були замкненими, формальними та обмеженими вузьким колом учасників, нині доповнюються новими засобами комунікації, зокрема соціальними мережами, інтернет-платформами, месенджерами та мультимедійними сервісами [3; 21].

Завдяки цифровим технологіям інформація поширюється практично миттєво в режимі реального часу [3; 17]. Це створює необхідність для

дипломатичних служб бути надзвичайно мобільними та готовими до негайного реагування [3; 23]. Наприклад, офіційні заяви держав часто публікуються в Twitter(X) або Facebook одночасно з проведенням брифінгів, а іноді - навіть раніше [8; 23]. Висока швидкість передачі інформації зумовлює зміну риторики дипломатії - вона стає коротшою, чіткішою, часто емоційнішою, орієнтованою на масову аудиторію.

Отже, цифровізація суттєво трансформує дипломатичну комунікацію, роблячи її більш відкритою, гнучкою та адаптованою до потреб сучасного інформаційного суспільства. Водночас ці зміни породжують нові виклики, пов'язані з безпекою, контролем достовірності інформації, управлінням репутаційними ризиками, що потребує відповідного наукового осмислення та підготовки фахівців нового типу.

Соціальні медіа стали невід'ємною частиною глобального інформаційного простору [12; 21]. Їхній вплив охоплює всі сфери життя - від особистої комунікації до міжнародної політики [4; 12]. Одним із ключових напрямів впровадження соціальних медіа стала саме дипломатія, яка трансформується під впливом цифрових технологій і нових форм комунікації. У цьому контексті постає потреба в аналізі можливостей і викликів, які соціальні медіа створюють для сучасної інформаційної дипломатії.

Соціальні медіа - це інтерактивні онлайн-платформи, які дозволяють користувачам створювати, обмінюватися і поширювати контент у реальному часі [12].

Серед найпопулярніших соціальних мереж, які активно використовуються у сфері дипломатії, варто виділити Twitter(X), Facebook, Instagram, YouTube, TikTok, а також месенджери на кшталт Telegram або WhatsApp. Усі вони дають змогу державним інституціям, дипломатам і

міжнародним організаціям швидко доносити інформацію до широкої аудиторії, формувати позитивний імідж країни, реагувати на кризи та маніпуляції, а також залучати громадськість до діалогу.

Однією з головних можливостей соціальних медіа для дипломатії є оперативність [6]. У порівнянні з традиційними ЗМІ, соціальні мережі дозволяють миттєво поширювати офіційні заяви, коментарі, роз'яснення або спростування інформації. Цей аспект є надзвичайно важливим в умовах інформаційних війн, кризових ситуацій, терористичних атак чи воєнних конфліктів [14]. Наприклад, Міністерства закордонних справ різних країн використовують Twitter для прямої комунікації з громадськістю, реагування на фейки, або висвітлення своєї позиції у спірних міжнародних питаннях [8; 23].

Ще одним важливим аспектом є широта аудиторії [5; 21]. Завдяки соціальним мережам державні органи можуть звертатися не лише до політичних еліт чи вузького кола дипломатів, але й до широких мас, включаючи молодь, активістів, журналістів і громадських лідерів.

Крім того, соціальні медіа дозволяють країнам будувати свій імідж і здійснювати "м'яку силу" (soft power) - приваблюючи увагу до своєї культури, цінностей, економічного потенціалу, технологій або туристичних принад.

Візуальні формати (фото, відео, інфографіка) сприяють емоційному залученню та більш глибокому запам'ятовуванню контенту [10; 23]. Успішним прикладом такого підходу можна вважати діяльність профілів України у Twitter, Instagram, TikTok, які після 2022 року стали потужним інструментом інформаційного спротиву та поширення правди про війну, підтримку міжнародної коаліції тощо [8; 11].

Проте, разом із цими можливостями, соціальні медіа створюють і низку серйозних викликів для дипломатичної діяльності. Першим серед них є питання

достовірності та контрольованості інформації. Наприклад, фейкові акаунти або так звані "ботоферми" можуть імітувати позиції офіційних осіб, сприяти розколу у суспільстві або створювати враження масової підтримки певних дій [9; 23]. Уразливість соціальних медіа до кібервтручання, взлому акаунтів, розповсюдження шкідливого програмного забезпечення - все це становить загрозу як для безпеки державних структур, так і для особистої безпеки дипломатів. Відомі випадки, коли акаунти посольств чи міністерств ставали об'єктом хакерських атак з метою дискредитації чи саботажу.

Загалом, соціальні медіа стали невід'ємним компонентом сучасної дипломатії. Їхній потенціал у формуванні міжнародного іміджу держави, протидії інформаційним загрозам, активізації міжкультурного діалогу та впливу на глобальні процеси є беззаперечним.

Проте ефективне використання цих інструментів вимагає високого рівня професіоналізму, стратегічного мислення та технологічної обізнаності. Інформаційна дипломатія в епоху цифрових технологій - це не лише питання змісту, але й питання швидкості, візуального подання, алгоритмічного охоплення та емоційного резонансу [2].

Однією з найбільш динамічних трансформацій у цій сфері є поява та активний розвиток цифрової дипломатії (digital diplomacy). Цей феномен, який іноді також називають "електронною дипломатією", "інтернет-дипломатією" або навіть "Твіттер-дипломатією", відображає адаптацію зовнішньополітичної діяльності держав до викликів і можливостей інформаційного суспільства XXI століття. Цифрова дипломатія стає не лише новим інструментом у дипломатичному арсеналі, а й важливою складовою міжнародного впливу, м'якої сили та міждержавного діалогу [13].

Цифрову дипломатію можна визначити як використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зокрема інтернету і соціальних медіа, з метою досягнення зовнішньополітичних цілей, просування національних інтересів та підтримки іміджу держави на міжнародній арені. Вона охоплює широкий спектр дій - від публікації офіційних заяв на платформах соціальних медіа до ведення міждержавного діалогу за допомогою відеоконференцій, цифрових консультацій, віртуальних культурних заходів та онлайн-комунікації з діаспорою [13; 21].

Однією з головних причин активного розвитку цифрової дипломатії є зміна характеру глобальної інформаційної екосистеми. Традиційна модель дипломатії, що базувалась на обмеженому колі акторів (держави, урядові представники, міжнародні організації), більше не відповідає реаліям сучасного світу, в якому інформація стає доступною миттєво, а будь-який громадянин може впливати на громадську думку через свій смартфон. У такому контексті держави вимушені бути більш відкритими, гнучкими та інтерактивними, залучаючи до дипломатичного процесу нові аудиторії: журналістів, блогерів, експертні спільноти, неурядові організації, представників бізнесу і широку громадськість [17].

Попри очевидні переваги, цифрова дипломатія стикається і з рядом викликів. Одним із них є інформаційна безпека. Акаунти дипломатичних установ стають об'єктами кібератак, спроб фішингу, взлому або маніпулятивного використання. Фальшиві новини, боти, "тролі" та алгоритмічні перекручення можуть зруйнувати довіру до офіційної інформації, створити хаос у громадському сприйнятті подій. У цих умовах надзвичайно важливими стають питання цифрової грамотності, кіберзахисту та відповідального ставлення до інформаційної політики [9].

Варто також зазначити, що цифрова дипломатія змінює саму роль дипломата. Тепер це не лише посередник між державами, але й комунікатор, аналітик, медіаменеджер, кризовий координатор, який має вміти працювати з платформами, алгоритмами, репутаційними ризиками і трендами. Багато держав уже створюють спеціальні підрозділи цифрової дипломатії у своїх МЗС, проводять навчання для персоналу, запроваджують KPI для оцінки ефективності онлайн-комунікації [17; 21].

Важливо також звернути увагу на питання етики у цифровій дипломатії. Інтернет-простір передбачає високий рівень прозорості, відкритості і відповідальності за слова. Публічні висловлювання дипломатів в соціальних мережах можуть мати далекосяжні наслідки - від міжнародного скандалу до загострення двосторонніх відносин. Водночас цифрова дипломатія вимагає збереження балансу між публічністю та конфіденційністю, між свободою висловлювання і дотриманням дипломатичних протоколів [23].

Таким чином, цифрова дипломатія є не просто додатком до традиційної зовнішньої політики, а цілком новим виміром міжнародної взаємодії. Вона трансформує способи комунікації, розширює дипломатичний простір, відкриває нові формати впливу, а водночас ставить перед державами складні питання безпеки, етики та стратегічної відповідальності. Успішна цифрова дипломатія потребує не лише технічних ресурсів, але й чіткої візії, креативності, професійної підготовки персоналу і адаптивності до постійно змінного цифрового ландшафту [17].

У підсумку, цифрова дипломатія постає як необхідна відповідь на виклики глобалізованого, взаємопов'язаного і швидкоплинного світу. Вона не замінює традиційні канали дипломатії, але істотно їх доповнює і збагачує. Саме

в інтеграції цифрових інструментів у загальну стратегію міжнародної політики полягає майбутнє ефективної та сучасної дипломатичної практики [13].

Дипломатичні повідомлення у соцмережах мають зберігати офіційний стиль, що притаманний традиційній дипломатії. Незважаючи на те, що соціальні медіа часто використовуються для неформальних комунікацій, повідомлення, що виходять від офіційних представництв, повинні відповідати вимогам дипломатичного етикету. Це включає в себе правильне використання мови, ввічливість та коректність, а також уникання нецензурних висловлювань або будь-яких форм неприязних коментарів [23].

Під час комунікації в соцмережах необхідно правильно обирати тон повідомлень. Враховуючи різноманітність аудиторії, важливо забезпечити таку форму комунікації, яка буде зрозумілою та прийнятною для більшості користувачів. Тон повідомлення має бути професійним, нейтральним і неупередженим, але водночас і дружнім, щоб створити атмосферу відкритості та доступності [23].

Візуальні елементи - фотографії, відео, графіки - є важливим аспектом у створенні контенту для соціальних мереж. Вони допомагають підвищити впізнаваність і привабливість інформації. Дипломатичні повідомлення не повинні бути тільки текстовими; візуалізація інформації дозволяє зробити її більш зрозумілою та ефективною [23].

Дипломатичні повідомлення в соціальних мережах повинні бути короткими, чіткими і лаконічними. Соціальні мережі характерні обмеженнями по кількості знаків, тому важливо, щоб повідомлення було максимально ефективним, передаючи важливу інформацію без зайвих деталей. Однак це не означає, що важливі аспекти повинні бути опущені. Чіткість і точність

інформації допомагають уникнути неоднозначних трактувань і сприяють прозорості дипломатичних процесів [23].

Однією з головних особливостей соціальних мереж є швидкість обміну інформацією. Дипломатичні повідомлення повинні бути своєчасними, тобто їх треба публікувати вчасно, щоб реагувати на події, що відбуваються. Однак поспішне розміщення повідомлень також має свої ризики, тому дипломатичні представництва повинні дотримуватись певних часових рамок, щоб уникнути спроби політизувати або інтерпретувати інформацію неправильно [13].

Незважаючи на відкритість соціальних мереж, важливо дотримуватись норм безпеки та конфіденційності при публікації дипломатичних повідомлень. Уникаючи публікації конфіденційної або чутливої інформації, дипломати повинні враховувати, які деталі можуть бути небажаними для розголошення [9].

Отже, стандарти оформлення дипломатичних повідомлень у соціальних мережах включають в себе чіткі вимоги до мови, тону, візуальних елементів та безпеки. Важливо забезпечити ефективну комунікацію між дипломатичними установами та широкою громадськістю, дотримуючись традиційних норм дипломатії, адаптуючи їх до нових умов, які пропонують соціальні медіа.

Сторінки посольств, консульств та міжнародних організацій в соціальних мережах стали важливою складовою зовнішньої політики держав і міжнародних інститутів. За їх допомогою можна досягати низки дипломатичних цілей, зокрема поширювати офіційні заяви, формувати позитивний міжнародний імідж держави, підтримувати зв'язок із громадянами за кордоном, організовувати інформаційні кампанії та оперативно реагувати на кризові ситуації.

Ведення офіційних акаунтів є складним і відповідальним процесом, який потребує застосування низки принципів, що гарантують ефективність комунікації, дотримання етики та забезпечення безпеки [23].

Офіційні сторінки повинні надавати точну, достовірну та перевірену інформацію. Прозорість в комунікації зміцнює довіру громадськості до дипломатичних установ та забезпечує відповідальність за надану інформацію. Оскільки неправдива або неточна інформація може зашкодити іміджу країни чи організації, особливо на міжнародному рівні, важливо забезпечити ретельну перевірку фактичної інформації перед її публікацією [23].

Хоча соціальні мережі дозволяють бути менш формальними в порівнянні з традиційною дипломатією, посольства та консульства повинні суворо дотримуватись норм дипломатичного етикету у своїх повідомленнях. Це стосується використання коректної мови, дотримання нейтрального тону, уникнення образливих висловлювань і поваги до культурних особливостей аудиторії.

Це допомагає уникнути дипломатичних помилок і скандалів, а також підтримує загальний імідж країни як відповідального і поважного учасника міжнародної спільноти.

Для цього посольства та консульства повинні мати компетентні команди, що займаються комунікацією в соцмережах, здатні швидко відповідати на запити та підтримувати високий рівень взаємодії [11; 23].

Діловодство в контексті офіційних акаунтів в соціальних мережах включає в себе організацію процесів, які забезпечують ефективну комунікацію, контроль над публікаціями та збереження важливої інформації.

Важливо забезпечити належне структуроване зберігання всіх публікацій, відповіді на коментарі та зібрані матеріали, оскільки вони можуть знадобитись

для аналізу, звітності чи в разі юридичних запитів. Це передбачає створення бази даних для організації матеріалів і документів, що виходять від дипломатичних установ.

Для забезпечення єдності та послідовності публікацій усі повідомлення повинні відповідати затвердженим стандартам. Це може включати уніфікацію стилю, використання однакових шаблонів для публікацій, стандарти для розміщення фотографій або відео, а також узгоджене використання хештегів [23].

Призначення конкретних осіб або підрозділів для контролю за публікаціями дозволяє уникнути непорозумінь або помилок, які можуть статися через відсутність чіткої відповідальності. Усе це має бути зафіксовано у внутрішніх регламентах або інструкціях для роботи з офіційними акаунтами в соцмережах [11].

Ведення офіційних сторінок посольств, консульств і міжнародних організацій у соціальних мережах є важливим аспектом сучасної дипломатії. Для ефективної комунікації з громадськістю необхідно дотримуватись чітких принципів - прозорості, точності, дипломатичного етикету, регулярності публікацій, взаємодії з аудиторією та забезпечення безпеки. Стандарти діловодства дозволяють систематизувати роботу з контентом і забезпечити організованість в публікаціях, що в свою чергу сприяє кращому виконанню дипломатичних завдань і зміцненню міжнародних відносин [11; 23].

Дипломатичне спілкування завжди було визначено певними етичними стандартами, спрямованими на збереження взаємної поваги, нейтральності та чесності. Оскільки соціальні мережі дають можливість відкрити дипломатичну діяльність на публіку, необхідно ретельно дотримуватися традиційних етичних норм, адаптуючи їх до нових умов [17].

Важливим етичним принципом є нейтральність. Хоча соціальні мережі часто сприймаються як платформи для відкритої дискусії, дипломати повинні зберігати нейтральну позицію в питаннях, які можуть бути суперечливими або стосуватися внутрішніх справ інших країн. Наприклад, пости на офіційних сторінках посольств або консульств не повинні висловлювати політичні уподобання або займати відкрито проурядову чи антиурядову позицію. Це особливо важливо у контексті міжнародних відносин, де будь-яке невірне сприйняття висловлювання може призвести до дипломатичних напружень або навіть кризи [23].

Етика дипломатії вимагає від представників держав дотримання принципу правдивості та прозорості в усіх аспектах комунікації. Оскільки соціальні мережі дозволяють миттєво поширювати інформацію, важливо, щоб усі повідомлення, що виходять від дипломатичних представництв, були точними, перевіреними та відповідають офіційній політиці держави чи організації. Уникаючи перебільшень, маніпуляцій або непідтверджених заяв, дипломатичні установи повинні активно працювати над підвищенням довіри до свого контенту, забезпечуючи прозорість комунікації [23].

Оскільки дипломатичні акаунти активно взаємодіють з представниками різних культур та національностей, важливо дотримуватись принципу культурної чутливості. Кожен пост, коментар або репліка має враховувати соціальні та культурні відмінності, щоб не образити чи не викликати негативної реакції з боку конкретних груп населення. Це стосується як змісту повідомлень, так і тону спілкування. Використання фраз або жартів, що можуть бути невідповідними для певних культур, слід уникати [16].

Дипломатичні установи повинні ретельно контролювати, яку інформацію про своїх співробітників, громадян або партнерів вони публікують в Інтернеті.

Не можна допускати поширення приватних даних без дозволу, оскільки це може порушити права людей і поставити під загрозу їхню безпеку [9].

Інформаційна безпека є одним з основних аспектів роботи дипломатичних представництв у мережі. Поширення чутливої або конфіденційної інформації може мати серйозні наслідки для національної безпеки та міжнародних відносин. Оскільки соціальні мережі є одним з найуразливіших каналів для витоку інформації, особливу увагу слід приділяти безпеці акаунтів дипломатичних установ та захисту даних [9].

Використання соціальних мереж супроводжується рядом загроз для інформаційної безпеки, серед яких:

1. Хакерські атаки: злочинці можуть намагатися отримати доступ до акаунтів дипломатичних установ з метою публікації неправдивої інформації або викрадення конфіденційних даних.
2. Фішинг: підроблені повідомлення або посилання, які спрямовані на крадіжку особистих даних або доступу до акаунтів.

Для забезпечення безпеки важливо застосовувати такі методи захисту:

1. Двофакторна автентифікація: це одна з основних методів захисту акаунтів від несанкціонованого доступу. Вона забезпечує додатковий рівень безпеки, ускладнюючи доступ до акаунта навіть у разі компрометації пароля.
2. Навчання персоналу: важливо, щоб співробітники дипломатичних установ були обізнані щодо ризиків, які виникають у роботі з соціальними мережами, і знали основні методи захисту інформації [9; 23].

Етика та інформаційна безпека є ключовими аспектами дипломатичного спілкування онлайн. Дипломатичні установи повинні не лише дотримуватися високих етичних стандартів у своїй комунікації, але й застосовувати ефективні

заходи для захисту інформації від загроз. Прозорість, правдивість, культурна чутливість і дотримання конфіденційності - це основні принципи, які мають лежати в основі кожної публікації на офіційних акаунтах дипломатичних установ [9; 23].

У той же час, забезпечення інформаційної безпеки через застосування технологій шифрування, двофакторної автентифікації та навчання персоналу є необхідним для того, щоб уникнути витоку чутливої інформації та зберегти довіру до дипломатичних організацій в онлайн-середовищі [9].

Твіттер став однією з основних платформ для міжнародної комунікації завдяки своїй простоті, швидкості та можливості досягти великої аудиторії. За допомогою цієї платформи багато країн значно посилили свою присутність у міжнародному полі, зокрема через активне використання офіційних акаунтів [13].

Один з найуспішніших прикладів використання Твіттера в дипломатії демонструє Міністерство закордонних справ США. Американська дипломатія активно використовує цей канал для підтримки демократичних процесів, прав людини та боротьби з авторитаризмом у різних країнах. За допомогою Твіттера дипломатичні представництва США організовують кампанії, що закликають до підтримки демократії, прав жінок та свободи слова [23].

Одним із найбільш помітних прикладів є кампанія #StandWithUkraine, яка стала глобальним символом підтримки України під час конфлікту з Росією. Офіційні акаунти американських посольств, а також особисті акаунти американських дипломатів активно підтримували український народ, розповідаючи світу про ситуацію на місці. Це забезпечило швидке поширення ключових повідомлень, а також зібрало міжнародну підтримку [8; 23].

Успішне використання соціальних мереж в дипломатії демонструє, наскільки важливо для держав і міжнародних організацій адаптувати свої комунікаційні стратегії до нових умов. Через соціальні мережі дипломатичні представництва мають можливість не лише оперативно поширювати інформацію, але й взаємодіяти з громадськістю, що є важливим елементом сучасної дипломатії. Стратегії, як-от кампанії у Твіттері(x), просування культурних ініціатив через Instagram або публікація відео на YouTube, стали невід'ємною частиною міжнародних відносин і мають значний потенціал для зміцнення взаєморозуміння між державами [13; 17].

Висновки. У рамках проведеного дослідження було розглянуто основні теоретичні аспекти та практичні підходи до використання соціальних медіа в дипломатії, а також їхній вплив на сучасне міжнародне спілкування, організаційні й етичні аспекти. Вивчення дипломатичної комунікації в умовах цифровізації дозволяє глибше розуміти сутність і функції цього феномена, а також визначити шляхи адаптації традиційних форм дипломатії до нових реалій. Функції дипломатичної комунікації, такі як інформування, переконування, репрезентація та посередництво, визначають її стратегічну роль у формуванні міжнародних відносин і зовнішньополітичних рішень.

Дипломатичне спілкування пройшло довгий шлях еволюції, від традиційних каналів, таких як посольства, письмові документи та офіційні зустрічі, до інтеграції новітніх технологій, включаючи електронні повідомлення, відеоконференції та соціальні мережі. Цей процес цифровізації дипломатії зумовлює необхідність швидкої адаптації дипломатичних установ до нових комунікаційних середовищ.

Цифрова дипломатія є логічним розвитком традиційних дипломатичних методів, адаптуючи їх до умов сучасного світу, де інформація передається

миттєво, а взаємодія з іншими державами та міжнародними організаціями може відбуватися через інтернет і соціальні мережі. Дипломати повинні суворо дотримуватися етичних норм, що регулюють поведінку в онлайн-середовищі, щоб уникнути маніпуляцій, фальсифікацій або порушень конфіденційності. Крім того, забезпечення кібербезпеки є ключовим аспектом цифрової дипломатії, щоб уникнути атак на інформаційні системи або витоку конфіденційної інформації.

У підсумку, соціальні медіа стали важливим елементом сучасної дипломатії, що забезпечує нові можливості для міжнародної комунікації, але одночасно висуває нові вимоги до дипломатії щодо етики, безпеки та швидкої адаптації до змін. Цифровізація міжнародних відносин сприяє розвитку нових підходів, що дозволяє державам більш ефективно досягати своїх цілей на глобальній арені.

Практичні рекомендації. Для підвищення ефективності цифрової дипломатії дипломатичним установам доцільно запроваджувати внутрішні регламенти ведення офіційних акаунтів, у яких фіксуються відповідальні особи, порядок погодження повідомлень, правила архівування публікацій і алгоритми реагування на кризові інформаційні ситуації. Окрему увагу слід приділяти перевірці фактів перед публікацією, уніфікації візуального стилю, адаптації повідомлень до культурних особливостей аудиторії та регулярному моніторингу реакцій користувачів. У сфері безпеки практичне значення мають двофакторна автентифікація, розмежування доступу до акаунтів, навчання персоналу основам кібергігієни, перевірка посилань і створення резервних каналів комунікації. Для протидії дезінформації важливими є швидкі офіційні спростування, використання зрозумілих доказових матеріалів і координація

повідомлень між центральними органами зовнішньої політики та дипломатичними представництвами.

Перспективи подальших досліджень полягають у порівняльному аналізі практик використання соціальних медіа дипломатичними установами різних держав, оцінюванні ефективності цифрових комунікаційних кампаній, а також у розробленні рекомендацій щодо етичного й безпечного ведення офіційних акаунтів у системі цифрової дипломатії.

Список використаних джерел

1. Антонюк Н. Б. Цифрова дипломатія в системі зовнішньої політики України. Держава і право. 2022. № 89. С. 57-61.
2. Байола К., Холмс М. Цифрова дипломатія: теорія і практика. Київ: Центр міжнародних відносин, 2018. 246 с.
3. Гурак Л. А. Дипломатія в цифрову епоху: виклики та перспективи. Політичний менеджмент. 2021. № 1. С. 35-43.
4. Захарченко В. В. Соціальні мережі як механізм міжнародної інформаційної політики. Гілея: науковий вісник. 2020. Вип. 150. С. 200-205.
5. Зернецька О. В. Публічна дипломатія у глобальному інформаційному просторі. Київ: НІСД, 2009. 248 с.
6. Кисельова Л. Л. Цифрова дипломатія як форма сучасної міжнародної комунікації. Зовнішні справи. 2020. № 2. С. 10-15.
7. Ковальчук І. В. Особливості комунікації дипломатичних установ у цифровому середовищі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2022. № 2. С. 89-95.
8. Кулеба Д. Цифрова дипломатія в дії. Twitter-акаунт Міністерства закордонних справ України. URL: https://twitter.com/MFA_Ukraine

9. Литвиненко А. Д. Інформаційна безпека держави в умовах цифрової дипломатії. Харків: ХНУВС, 2021.
10. Мельник І. С. Соціальні мережі як інструмент формування іміджу держави. Наукові записки Інституту журналістики. 2021. № 1(52). С. 77-82.
11. Міністерство закордонних справ України. Цифрова стратегія Міністерства закордонних справ України 2022-2026. URL: <https://mfa.gov.ua>
12. Остапенко М. Г. Соціальні медіа в політичній комунікації. Київ: Вид-во КНУКіМ, 2020. 180 с.
13. Digital Diplomacy Coalition. What Is Digital Diplomacy? URL: <https://digidiplomats.org>
14. European External Action Service. EU Digital Diplomacy Report 2022. URL: <https://eeas.europa.eu>
15. Foreign and Commonwealth Office. Digital Transformation in Diplomacy. London, 2021. P. 31.
16. Hofstede G. Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations. 2nd ed. Thousand Oaks: SAGE, 2001. P. 12.
17. Manor I. The Digitalization of Public Diplomacy. Cham: Palgrave Macmillan, 2019. P. 52.
18. Melissen J. Public Diplomacy. The Hague: Netherlands Institute of International Relations, 2005. P. 10.
19. Nye J. S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: PublicAffairs, 2004.
20. Nye J. S. The Future of Power. New York: PublicAffairs, 2011.
21. OECD. Social Media Use by Governments: Policies and Practices. Paris: OECD, 2020.

22. Richardson J. L. Crisis Diplomacy: The Great Powers since the Mid-Nineteenth Century. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
23. U.S. Department of State. Public Diplomacy and Social Media Toolkit. Washington, D.C., 2019.
24. United Nations. Digital Cooperation Roadmap. 2020. URL: <https://www.un.org>